

Stor mangel på plejeboliger til ældre

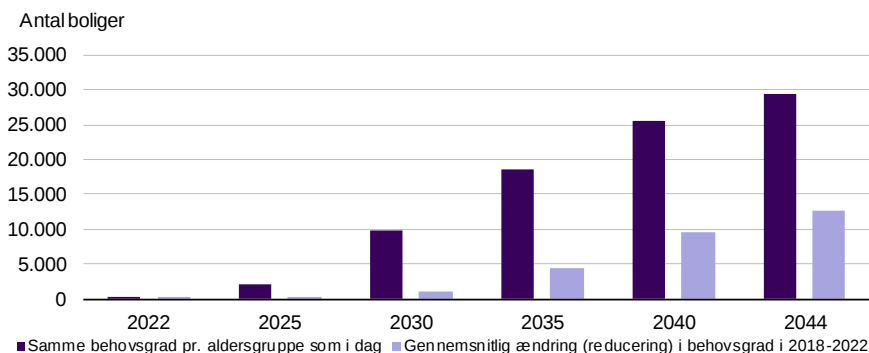
I takt med at antallet af ældre stiger eksplosivt i de kommende år, vil der komme en markant stigning i efterspørgslen efter plejeboliger til ældre. Selv med en fallende behovsgrad blandt ældre vil man mangle op mod 5.000 boliger om ti år. Der er kort og godt brug for flere plejeboliger til ældre.

Ved uændret behovsgrad blandt ældre, så skal bygget knap 19.000 plejeboliger frem mod 2035...

Hvis man forventer, at ældre fremadrettet vil få behov for en bolig på samme tidspunkt, som de gør det i dag, så vil der i 2035 mangle 18.700 plejeboliger. Det skal ses i forhold til, at der i dag findes

Stort behov for at bygge flere plejeboliger i de kommende år

Behov for plejeboliger i Danmark udover de eksisterende

Anm.: Der er taget udgangspunkt i basisscenarierne fra KL's plejeboligmodel. Der er ikke taget højde for eksisterende ventelister og planlagte byggerier. I scenariet med den gennemsnitlige ændring i behovsgrad fra 2018-2022 forudsættes denne udvikling at fortsætte i ti år. Udviklingen i behovsgraden er for hele landet.

Kilde: KL og DI

43.600 plejeboliger. Der vil således være behov for mere end 40 pct. flere plejeboliger, end der findes i dag.

De senere år har vi dog set en udvikling i, at personer, der bliver tildelt en plejebolig bliver ældre og ældre. Det kan der være to umiddelbare årsager til. Den ene er, at folk er blevet sundere (altså sund aldring), og derfor først får behov for en plejebolig senere i livet, mens den anden er, at kommunerne (måske i lyset af mangel på plejeboliger) først visiterer til en plejebolig ved et "større" behov end tidligere.

... men hvis der er faldende behovsgrader, så vil det være 4.500

Hvis man ser på den udvikling, der har været i behovsgraderne på landsplan fra 2018 til 2022 og lader den fortsætte i ti år, så fremkommer der et lidt andet billede for det fremtidige behov for plejeboliger. Her vil der om godt ti år i 2035 være behov for 4.500 boliger udover de boliger, der findes i dag.¹

Vi har ridset de to scenarier op, da de må formodes at repræsentere to yderpunkter for behovet for plejeboliger. I den ene ende tager man ikke højde for, at folk bliver sundere. Og alt andet lige har vi en klar formodning om, at det er tilfældet – eksempelvis illustreret ved, at gennemsnitsalderen fortsat stiger i Danmark.

I den anden ende siger vi, at den udvikling i behovsgrader, som vi har set fra 2018 til 2022 fortsætter i ti år fremover. Det fald, vi ser her, kan til dels være influeret af sund aldring, men kan også være påvirket af kommunernes politiske prioriteringer og visitationspraksis i forhold til at tilbyde hjælp og pleje i borgernes eget hjem frem for en plejebolig.

Uanset om vi ser på det lave skøn eller det høje skøn, så er konklusionen den samme. Der er brug for flere plejeboliger til ældre.

Demografien driver behovet for plejeboliger

Hvis vi træder et skridt baglæns og ser på, hvad der driver det stigende behov for plejeboliger, så skal vi se på den forventede udvikling i befolkningen.

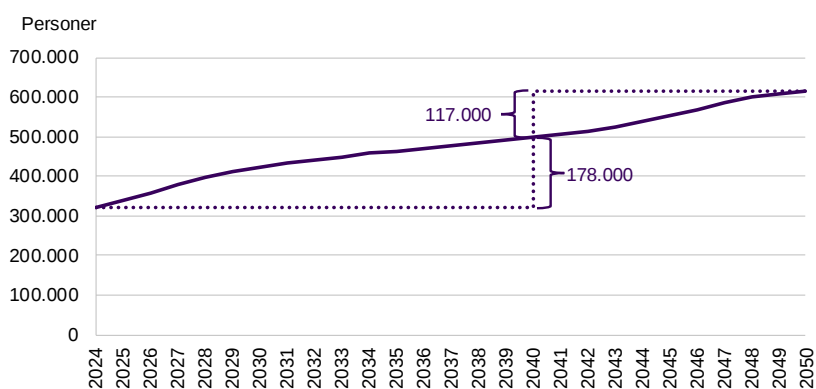
¹ Der er i beregningerne anvendt KL's plejeboligmodel. Metoden er nærmere beskrevet sidst i analysen.

I 2040 vil der være 178.000 flere 80+ årige end i dag

I 2024 var der næsten 320.000 personer, der havde rundet deres 80 års fødselsdag. Frem mod 2050 forventer Danmarks Statistik, at vi runder 600.000 ældre over 80 år – altså en stigning på næsten 300.000 personer. Og hvis vi nøjes med at se frem til 2040, så er forventningen, at antallet af 80+ årige stiger med 178.000. Der er altså tale om enorme stigninger i antallet af ældre, som utvivlsomt kommer til at efterspørge flere plejeboliger end i dag – uanset om de også er sundere ældre end i dag.

Næsten 300.000 flere ældre frem mod 2050

Antallet af ældre i Danmark på mindst 80 år

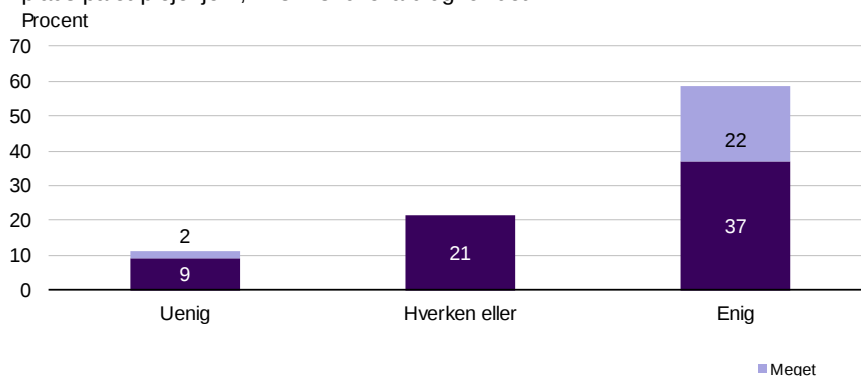
Anm.: Der er anvendt den seneste befolkningsfremskrivning
Kilde: Danmarks Statistik og DI

Seks ud af ti er bekymrede for, om de eller deres pårørende kan få en plejehjemsplads, hvis der er behov for det

Når man spørger befolkningen, så er der en generel frygt for, at man selv eller pårørende ikke kan få en plejehjemsplads, hvis der skulle blive brug for det. DI har fået gennemført en undersøgelse i befolkningen, hvor der blandt andet blev spurgt ind til netop dette. Næsten seks ud af ti er enige eller meget enige i, at de er bekymrede for, om de eller deres pårørende kan få en plads, når det bliver nødvendigt. Og det er faktisk godt hver femte, der er meget enige i udsagnet.

Befolkningen er bange for, at der ikke er plejehjemspladser nok

Jeg er bekymret for, om det offentlige kan tilbyde mine pårørende eller mig selv plads på et plejehjem, hvis vi skulle få brug for det

Anm.: Der er ikke vist data for "Ved ikke", men det er medtaget i beregningerne. n = 5.100
Kilde: Wilke og DI

Hver tredje dansker synes, at der skal være et privat plejehjem i alle kommuner

Der findes flere løsninger på, hvordan man skaffer flere plejehjemspladser i de kommende år til den voksende ældre befolkning. En af dem er, at man i højere grad inviterer private aktører til at bidrage med etablering af friplejehjem som supplement til de kommunale plejehjem. Det fritager kommunerne fra at skulle finansiere anlægsomkostninger samt for risiciene forbundet med eventuel tomgangssleje.²

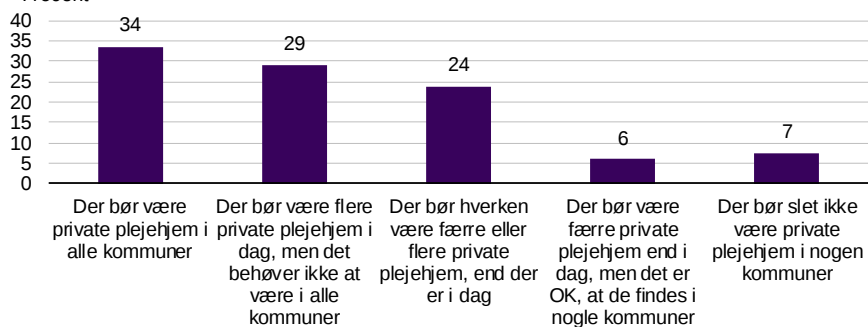
I dag findes private plejeboligtilbud i 48 ud af landets 98 kommuner. Men spørger man befolkningen, så er det faktisk hver tredje, der mener, at der skal være plejehjem i alle kommuner, mens yderligere næsten en tredjedel synes, at det skal være i flere kommuner end i dag. Modsat er det blot 13 pct., der synes, at der skal være private plejehjem i færre kommuner end i dag.

² DI (2021). Økonomiske konsekvenser for kommuner ved etablering af friplejehjem.

Mere end seks ud af ti vil have flere private plejehjem

Hvis kommunen tilbyder en borger en plads på et plejehjem, så har man ret til at vælge mellem et kommunalt eller et privat drevet plejehjem. I dag findes der private plejehjem i 48 ud af landets 98 kommuner. Hvad mener du om dét?

Procent

Anm.: n = 5.010
Kilde: Wilke og DI

Sådan har vi gjort

Beregning af behovet for plejeboliger

Der er i beregningen af behovet for plejeboliger taget udgangspunkt i KL's plejeboligmodel 2023.³ Modellen er opdateret med tal frem til 2022.

Der er taget udgangspunkt i to af de tre mulige standardberegninger i modellen. Den ene er at de beregnede behovsgrader videreføres uændret. Det vil sige, at det alene er udviklingen i befolkningen, som bestemmer det fremtidige behov for plejeboliger.

Det andet scenarie, der anvendes, er det som, som kaldes "Gennemsnitlig ændring i beboere 2018-2022, hele landet". Her videreføres udviklingen i behovsgraderne fra 2018 til 2022 (på landsplan) i de kommende ti år (standardindstillingen i modellen). Derefter holdes behovsgraderne fast. Det vil sige, at der de første ti år er et fald i behovsgraderne, som gør behovet for plejeboliger mindre end ellers. Derefter er det alene udviklingen i befolkningen, der styrer udviklingen i behovet for plejeboliger.

Der er i vores beregninger ikke taget højde for ventelister til plejeboliger. Det vil sige, at behovet bliver antaget for småt i kommuner, hvor der er ventelister.

Der er i vores beregninger ikke taget højde for planlagte byggerier (eller nedlæggelser) af plejeboliger. Det vil formentligt betyde en lille overvurdering af behovet for plejeboliger.

Behovet for plejeboliger er beregnet på kommuneniveau. Det vil sige, at hvis der i en kommune er flere plejeboliger end der er behov for, så trækker "overudbuddet" ikke ned i det samlede tal for behovet. Det er ud fra en antagelse om, at ældre primært får en plejebolig i sin bopælskommune.

Befolkningsundersøgelse

Der er i analysen medtaget resultater fra en befolkningsundersøgelse, som Wilke har foretaget for DI. Undersøgelsen er gennemført

³ Modellen er yderligere beskrevet på KL's hjemmeside: Model til at estimere kommunens behov for plejeboliger

som et onlineinterview i Wilkes Webpanel (CAWI) blandt et repræsentativt udsnit af danskere over 18 år i perioden fra den 26. marts til den 16. april 2024. Der er 5.010 respondenter med i undersøgelsen og data er vejet, så data er nationalt repræsentativt i forhold til køn, alder, region og stemme ved seneste folketingsvalg.

I denne analyse er der taget udgangspunkt i følgende to spørgsmål

1. Jeg er bekymret for, om det offentlige kan tilbyde mine pårørende eller mig selv plads på et plejehjem, hvis vi skulle få brug for det
 - a. Meget uenig
 - b. Uenig
 - c. Hverken eller
 - d. Enig
 - e. Meget enig
 - f. Ved ikke
2. Hvis kommunen tilbyder en borger en plads på et plejehjem, så har man ret til at vælge mellem et kommunalt eller et privat drevet plejehjem. I dag findes der private plejehjem i 48 ud af landets 98 kommuner. Hvad mener du om dét?
 - a. Der bør være private plejehjem i alle kommuner
 - b. Der bør være flere private plejehjem i dag, men det behøver ikke at være i alle kommuner
 - c. Der bør hverken være færre eller flere private plejehjem, end der er i dag
 - d. Der bør være færre private plejehjem end i dag, men det er OK, at de findes i nogle kommuner
 - e. Der bør slet ikke være private plejehjem i nogen kommuner